

Generalinio advokato P. Mengozzi nuomone, valstybės narės turi išduoti humanitarines vizas, jei yra svarių ir neginčijamų motyvų, leidžiančių manyti, kad dėl atsisakymo tarptautinės apsaugos siekiantiems asmenims kils kankinimo ir kitokio žiauraus, nežmoniško ar žeminančio elgesio pavojus

Suinteresuotojo asmens ryšio su valstybe nare, į kurią kreiptasi, buvimas ar nebuvimas neturi reikšmės

2016 m. spalio 12 d. sirų pora ir jų trys mažamečiai vaikai, turintys Sirijos pilietybę ir gyvenantys Alepe (Sirija), pateikė prašymus išduoti vizas Belgijos ambasada Beirute (Libanas). Jie grįžo į Siriją 2016 m. spalio 13 d. Prašymais siekta gauti riboto teritorinio galiojimo vizas remiantis ES vizų kodeksu¹ tam, kad ši šeima galėtų išvykti iš apgulto Alepo miesto ir galėtų pateikti prieglobsčio prašymą Belgijoje. Vienas iš prašytojų nurodė, be kita ko, kad buvo pagrobtas ginkluotos grupuotės, sumuštas ir kankintas, galiausiai paleistas už išpirką. Jie itin pabrėžia blogėjančią saugumo padėtį apskrityje Sirijoje ir ypač Alepe bei tai, kad jie, kaip krikščionys ortodoksai, gali būti persekiojami dėl religinių įsitikinimų. Jie priduria, kad jiems neįmanoma užsiregistruoti kaip pabėgėliams kaimyninėse šalyse, atsižvelgiant, be kita ko, į tai, kad Libano ir Sirijos siena uždaryta.

2016 m. spalio 18 d. *Office des étrangers* (Užsieniečių reikalų tarnyba, Belgija) atmetė šiuos prašymus. Ji mano, kad, prašydama riboto teritorinio galiojimo vizos tam, kad galėtų pateikti prieglobsčio prašymą Belgijoje, minėta sirų šeima akivaizdžiai siekė apsigyventi Belgijoje ilgiau nei 90 dienų². Be to, tarnyba konkrečiai pažymi, kad valstybės narės neprivalo priimti į savo teritoriją visų asmenų, kurie gyvena labai blogoje padėtyje.

Todėl sirų šeima kreipėsi į *Conseil du contentieux des étrangers* (Užsieniečių ginčų taryba, Belgija) su prašymu sustabdyti sprendimų, kuriais atsisakyta išduoti vizas, vykdymą. Šis teismas skubos tvarka nusprendė kreiptis į Teisingumo Teismą dėl Vizų kodekso ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 4 straipsnio (kankinimo ir nežmoniško ar žeminančio elgesio arba baudimo uždraudimas) ir 18 straipsnio (teisė į prieglobstį) išaiškinimo.

Šiandien pateiktoje išvadoje generalinis advokatas Paolo Mengozzi visų pirma daro išvadą, kad aptariamos sirų šeimos padėtis reglamentuojama Vizų kodekse ir todėl Sąjungos teisėje.

Jis taip pat mano, kad, priimdamos sprendimą pagal Vizų kodeksą, valstybės narės valdžios institucijos įgyvendina Sąjungos teisę ir todėl privalo laikytis Chartijoje garantuojamų teisių.

Šiuo klausimu generalinis advokatas P. Mengozzi pažymi, kad Chartijoje įtvirtintos pagrindinės teisės, kurių laikytis privalo kiekviena valstybių narių institucija, veikianti vadovaudamasi Sąjungos

¹ 2009 m. liepos 13 d. Reglamentas (EB) Nr. 810/2009, nustatantis Bendrijos vizų kodeksą, ir, konkrečiau, šio reglamento 25 straipsnio 1 dalies a punktas.

² Pagal Vizų kodekso 1 straipsnio 1 ir 2 dalis šiuo kodeksu nustatomos „procedūros ir sąlygos, taikomos išduodant vizas vykti tranzitu per valstybių narių teritoriją arba numatomam buvimui joje, neviršijančiam trijų mėnesių per bet kurį šešių mėnesių laikotarpį“. Pagal šio kodekso 32 straipsnio 1 dalies b punktą vizą išduoti atsisakoma, jei kyla pagrįstų abejonių dėl prašymą išduoti vizą pateikiančio asmens ketinimo išvykti iš valstybių narių teritorijos iki baigiantis prašomos išduoti vizos galiojimo laikotarpiai.

teise, yra užtikrinamos asmenims, dėl kurių tokios institucijos priima aktus, neatsižvelgiant į jokią teritorinę kriteriją.

Į klausimą, ar valstybė narė privalo išduoti humanitarinę vizą esant situacijai, kai įrodoma, be kita ko, Chartijos 4 straipsnio pažeidimo rizika, generalinis advokatas atsako teigiamai ir pažymi, kad taip yra neatsižvelgiant į ryšio tarp asmens ir valstybės narės, į kurią kreipiamasi, buvimą.

Generalinis advokatas nesutinka su tokiu Vizų kodekso aiškinimu, pagal kurį juo valstybėms narėms suteikiamas tik paprastas įgaliojimas išduoti tokias vizas. Jo pozicija grindžiama tiek Vizų kodekso nuostatų formuluote ir struktūra, tiek būtinybe, kad valstybės narės, įgyvendindamos savo diskreciją, laikytųsi Chartijoje garantuojamų teisių, kai jos taiko šias nuostatas.

Atsižvelgiant į tai, valstybių narių turima diskrecija neišvengiamai ribojama Sąjungos teisės.

Generalinio advokato nuomone, neginčijama, kad ieškovams Sirijoje kilo bent jau reali itin nežmoniško elgesio rizika, aiškiai priskirtina Chartijos 4 straipsnyje numatyto draudimo taikymo sričiai. Atsižvelgiant, be kita ko, į turimą informaciją apie padėtį Sirijoje, Belgijos valstybė negalėjo padaryti išvados, kad ji buvo atleista nuo jos pozityviosios pareigos pagal Chartijos 4 straipsnį.

Todėl generalinis advokatas P. Mengozzi siūlo Teisingumo Teismui atsakyti *Conseil du contentieux des étrangers* taip, kad valstybė narė, kurios trečiosios šalies pilietis prašo išduoti riboto teritorinio galiojimo vizą dėl humanitarinių priežasčių, privalo išduoti tokią vizą, jei yra svarių ir neginčijamų motyvų, leidžiančių manyti, kad atsisakius išduoti šį dokumentą šiam piliečiui kils tiesioginių pasekmių dėl elgesio, kuris draudžiamas Chartijos 4 straipsnyje, ir iš jo bus atimtas teisėtas būdas įgyvendinti savo teisę prašyti tarptautinės apsaugos šioje valstybėje narėje.

PASTABA: Generalinio advokato išvada nėra privaloma Teisingumo Teismui. Būdami visiškai nepriklausomi, generaliniai advokatai siūlo Teisingumo Teismui teisinę bylos, už kurią jie atsakingi, išsprendimo būdą. Teisingumo Teismo teisėjai pradeda pasitarimus šioje byloje. Sprendimas bus priimtas vėliau.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas išvados tekstas](#) nuo jos perskaitymo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukos iš išvadų skaitymo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ □ ☎ (+32) 2 2964106